

Leserinlegg-mal: Menneskerettighetslov for næringslivet

Changemaker ønsker å mobilisere personer og bedrifter fra hele Norge i kampen for en rettferdig menneskerettighetslov for næringslivet. Da er det viktig med synlighet i lokale medier. Denne malen kan brukes som hjelp til å utforme leserinnlegg til din lokalavis.

Bakgrunn: Norsk næringsliv utøver stor innflytelse over hele verden. Nesten alle produkter vi kjøper i dag går på et eller annet tidspunkt gjennom land med svakere økonomiske reguleringer enn Norge. I noen av disse landene er ikke staten i stand til å beskytte menneskerettighetene til sine borgere, i andre er de ikke villig til det. I slike situasjoner har næringslivet mye makt. Dessverre skjer det altfor ofte at den makten misbrukes. Uten statlig tilsyn har næringslivet mulighet til å gå langt utover grensene for hva som er greit.

Eksempler: Tekstilindustrien er et velkjent eksempel. I mange land, som for eksempel Bangladesh, jobber tekstilarbeidere i fabrikker som ikke er trygge. De jobber lange dager til lav lønn, og risikerer å forbli forfulgt og straffet om de organiserer seg.

- Andre eksempler: I Den demokratiske republikken Kongo jobber barn i livsfarlige gruver for å grave etter kobolt, som blant annet brukes i mobilbatterier. I Italia utnyttet papirløse migranter til innhøsting av tomater.

Argumenter: Selv når næringslivet ønsker å opptre etisk, ser vi at mange ikke gjør nok for å hindre menneskerettighetsbrudd i sine verdikjeder. Mange bedrifter har ikke god nok oversikt over sin egen leverandørkjede, eller risikoene i denne. I et slikt system sitter forbrukeren igjen med ansvaret for forholdene i produksjonen av varene de kjøper. Dette er ineffektivt og urettferdig. Det er ineffektivt fordi en ikke kan forvente at alle forbrukere skal ha full kjennskap til hva slags negativ påvirkning enhver vare har på verden. Det er også urettferdig, fordi det jo ikke er vi som bestemmer hvordan varene produseres. Hvorfor skal vi ta ansvar for noe vi har en minimal påvirkning på?

Løsningen: Løsningen er å legge ansvaret på næringslivet. Det er bedriftene selv som har det beste utgangspunktet for å gjøre forbedringer i sine leverandørkjeder. Det er også de som mest direkte bidrar til de menneskerettighetsbruddene som forekommer.

Lovforslaget: Den gode nyheten er at vi nå har en historisk mulighet til å gjøre dette. I november ble det lagt fram et forslag til en lov som vil pålegge norske bedrifter å kartlegge hvor i sine leverandørkjeder de risikerer å bidra til menneskerettighetsbrudd, for så å arbeide for å minimere denne risikoen. Mange bedrifter gjør allerede dette, men en slik lov vil gi bedriftene like spilleregler, i stedet for å gi fordeler til de som ikke tar ansvar. Da er det ikke rart at mange bedrifter også støtter forslaget, som Equinor, Yara og Norsk Hydro.

Eksempel på oppfordring: Jeg/vi støtter forslaget om å innføre en menneskerettighetslov for næringslivet og oppfordrer bedriftene/politikerne i "din hjemby/tettsted/kommune" til å gjøre det samme. Ved å vedta en menneskerettighetslov for næringslivet vil vi forbedre livene til millioner av mennesker og samtidig gi god samvittighet til den norske forbrukeren. Dette er en mulighet politikere må gripe.